

Helsingin hallinto-oikeus
Ratapihantie 9
00520 Helsinki

Asia: Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen muutoksenhaku koskien Helsingin kaupunginvaltuuston päätöstä 17.3.2010: LAAJASALON KATUALUEEN ASEMAKAAVAN HYVÄKSYMINEN JA TONTTIEN 49057/3 JA 49074/2 OSIEN SEKÄ PUISTOALUEEN (KOIRASAARENTIE VÄLILLÄ TAHVONLAHTI - REIHERINTIE) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11820)

Vaatimukset

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) pitää kyseistä päätöstä lainvastaisena ja hakee kyseessä olevan kaupunginvaltuuston päätöksen kumoamista.

Perustelut

Puutteelliset luontoselvitykset

Suunnittelualueelle ei ole tehty riittäviä luontoselvityksiä (MRL 9 §). Tilanne on täysin sama kuin Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaan kuuluvalla Stansvikinnummen alueella. Helsingin hallinto-oikeus kumosi osayleiskaavan Stansvikinnummen osalta juuri puuttuvien luontoselvitysten takia (Helsingin hallinto-oikeuden päätös 10/0176/5, sivut 19-21, katso liite 2). Hallinto-oikeuden tulkinnan mukaan Helsingin luontotietojärjestelmä ei sovellu suunnittelu- ja tutkimuskäyttöön. Näin ollen myös tämän valituksen kohteena olevan asemakaavan kumoamiseksi on vahvat perusteet.

Helsingin kaupunki on valittanut edellä mainitusta Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä (10/0176/5) korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tässä Helsingin kaupungin hallintokeskuksen oikeuspalveluiden valituksessa (12.4.2010) sivuilla 7(32)-8(32) (katso liite 3) kaupunki perustelee puutteellisia luontoselvityksiä muun muassa seuraavasti:

”Yleiskaavoitusta koskevilta selvityksiltä ei vaadita kaavan tarkoituksesta ja ohjaustavoitteesta johtuen samaa tarkkuutta kuin yksityiskohtaisemman asemakaavoituksen osalta. Asemakaavoituksessa selvityksiä täydennetään ja tarkennetaan”.

Näin ei kuitenkaan kaupunki ole tehnyt tässä Koirasaarentietä koskevassa asemakaavassa; puutteellisia luontoselvityksiä ei ole täydennetty eikä tarkennettu.

Vaikutukset luontoon

Kuten kaupunki itsekin toteaa, tällä asemakaavalla on suuret vaikutukset luontoon ja maisemaan. Asian tekee erittäin merkitykselliseksi se, että Suomen ympäristökeskus on arvioinut Koirasaarentien varrella olevan kallioalueen yhdeksi kolmesta arvokkaimmasta kallioalueesta Helsingissä.

Suunnitelma on asemakaavan sisältövaatimusten vastainen. MRL 54 §, 2 momentin mukaan: "Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle

elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita."

MRL 54 §, 33 momentin mukaan "Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen."

Helsingin suunnitelma leventää Koirasaarentietä näin kohtuuttomasti loukkaa maankäyttö- ja rakennuslakia (5 §, kohdat 3-5 ja 85 §). Suunnitelma loukkaa myös maankäyttö- ja rakennuslain 1 §:än asettamaa lain yleistä tavoitetta turvata asiantuntemuksen monipuolisuus, koska geologista ja biologista asiantuntemusta ei ole otettu huomioon.

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille, siis myös Helsingin kaupungille. Koirasaarentien asemakaava ei noudata tämän lain henkeä, kun arvokkaaksi todetuista kallioista ei siinä välitetä.

Melu

Koirasaarentien varrella on huomattavan laaja alue hiljaiseksi alueeksi luokiteltua aluetta. Suunniteltu leveä väylä uhkaa muuttaa hiljaiset alueet meluisiksi. Ympäristömeludirektiivi 2002/49/EY edellyttää jäsenvaltioiden pyrkivän selvittämään ja säilyttämään hiljaisia alueita. MRL 54 §, 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Helsingin kaupunki väittää päätöksensä selostuksessa sivulla 10 (Vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen ja sosiaalisiin oloihin):

"Liikennemäärä Koirasaarentiellä tulee lisääntymään. Melu alueella ei ole merkittävä ja meluntorjunta voidaan ottaa huomioon Koirasaarentien läheisyydessä ulkoseinärakenteissa. Rakennusten sijoittamisella tien suuntaisesti saadaan melu torjuttua piha-alueilla."

Tämä väite on varsinkin hiljaiseksi luokitelluilla alueilla vailla pohjaa. Kaupunki tarkastelee asiaa ainoastaan rakennusten piha-alueiden kannalta, mutta ei ota kantaa hiljaisiin alueisiin.

Vaikutukset Tahvonlahden ekologiseen tilaan

Koirasaarentien linjaus kulkee liian läheltä Tahvonlahtea ja uhkaa aiheuttaa paitsi maisemallisia, myös ekologisia haittoja alueelle. Esitetty ratkaisu tien linjaukseksi ei ole vaihtoehdoton, vaan on myös mahdollista viedä tie tunneliin vähintäänkin Tahvonlahden kohdalla, mutta mieluiten koko matkalta aina Henrik Borgströmin tieltä nykyisen öljysataman rajalle saakka. Koska näin ei ole suunniteltu, tämä osoittaa kaupungin vähättelevän vastuutaan luonnosta ja ympäristöstä vastoin perustus-, luonnonsuojelu- sekä maankäyttö- ja rakennuslakia.

Tielinjauksen suunnittelussa olisi pitänyt tutkia tarkemmin myös muita vaihtoehtoja kuin nyt valituksen kohteena olevassa asemakaavassa. Tien rakentamista kokonaan tunneliin olisi pitänyt selvittää perusteellisemmin ja tuoda siihen liittyvien ongelmien perustelut paremmin esiin.

Koirasaarentien leveys

Koirasaarentien suunnittelussa on päädytty ylileveään ratkaisuun, koska sitä pitkin suunnitellaan kulkevan raitiotie ja koska tien keskelle suunnitellaan puuriviä. Puuriville on olemassa vaihtoehto, koska reunoilla olevilla kallioilla kasvaa puita jo ennestään. Toisaalta raitiotien toteutuminen on hyvin epävarmaa ja yleiskaavan 2002 vastaista (yleiskaava 2002:een on merkitty vain metrolinjaus). Olisi ollut perusteltua päättää Koirasaarentien asemakaavasta vasta sitten, kun raitioyhteyden toteutuminen on varmistunut. Mikäli raitiotieyhteys ei toteudukaan kustannusten tai ympäristövaikutusten vuoksi, Koirasaarentiestä rakennettaisiin tarpeettoman leveä. Kun kyseessä ovat arvokkaat kallioalueet, olisi vastuullista maankäytön suunnittelua olla tuhoamatta niitä ainakaan tarpeettomasti.

Käsittelyjärjestys on siis kaupungilla väärä; ensin olisi pitänyt lopullisesti ja sitovasti päättää se tarve, mihin Koirasaarentien levennys perustuu ja vasta sitten päättää Koirasaarentien asemakaavasta. Suora raitiotieyhteys kantakaupungista Laajasaloon on erittäin kallis, teknisesti vaikea ja uhkaa Helsinki-puistoon kuuluvan Kruunuvuorenselän ekologiaa ja maisema-arvoja, eikä sen toteutuminen ole siksi todennäköistä.

Asemakaavassa suunniteltu kallioleikkausten loiventaminen on myös tarpeetonta valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen tuhoamista, koska vaihtoehtona on pystysuora leikkaus ja aita. Pelkkä aidan rakentamisen välttäminen ei ole riittävä peruste tuhota kallioita.

Maa-ainesten ottaminen

Maa-ainelain 3 § asettaa suuria rajoituksia kallionlouhinnalle, eikä aiemmin mainitut tarpeettomat kallioden räjäyttämiset ole tämän lain mukaisia. Kun on olemassa kallioita säästävempiäkin ratkaisuja, niitä on myös käytettävä.

Helsingissä 26.4.2010

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen puolesta

Kati Vierikko
Puheenjohtaja

Markus Seppälä
Sihteeri

Liitteet:

1. Kopio kaupunginvaltuuston päätöksestä 17.3.2010, yhteinen Riitta Brelihin valituksen kanssa
2. Ote Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä 10/0176/5 liittyen Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaan kuuluvaan Stansvikinnummeen.
3. Ote Helsingin kaupungin valituksesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen 12.4.2010 liittyen liitteessä 2 mainittuun asiaan.